

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA LOBYA İSTEHSALI İLƏ BAĞLI

A R A Y I Ş

Bakı – 2024

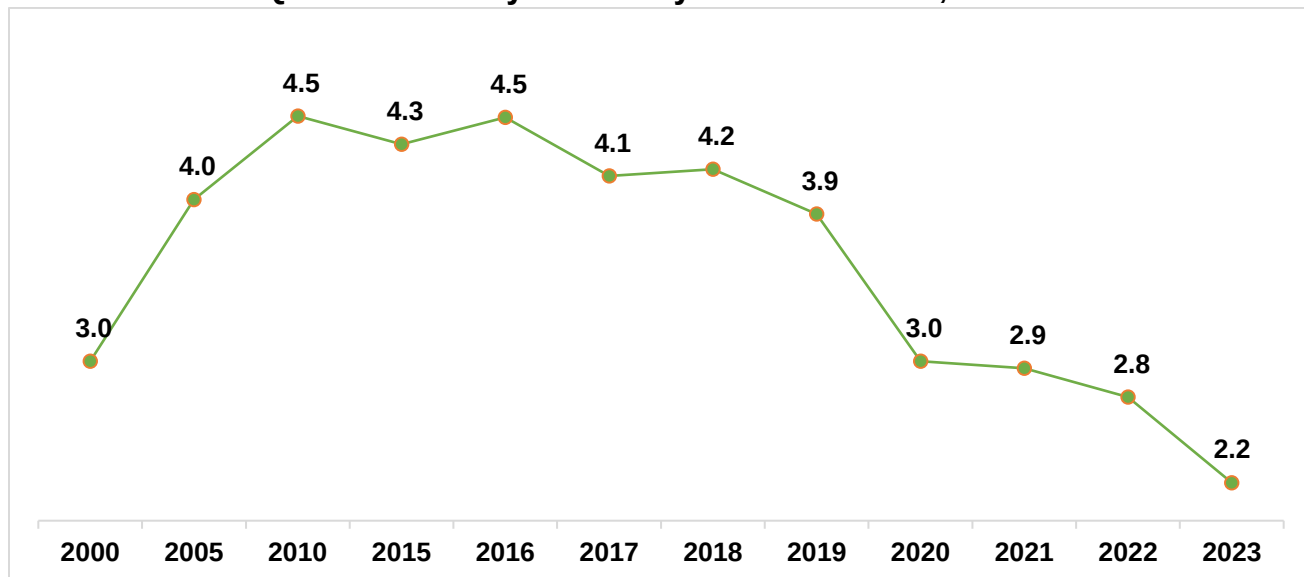
Mündəricat

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri	3
2. Qiymət göstəriciləri	5
3. İdxal və ixrac göstəriciləri	6
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac	8

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

2023-cü ildə lobyanın əkin sahəsi 2019-cu ilə nisbətən 43.6%, 2022-ci ilə nisbətən isə 21.4% azalaraq 2.2 min hektar olub (Qrafik 1).

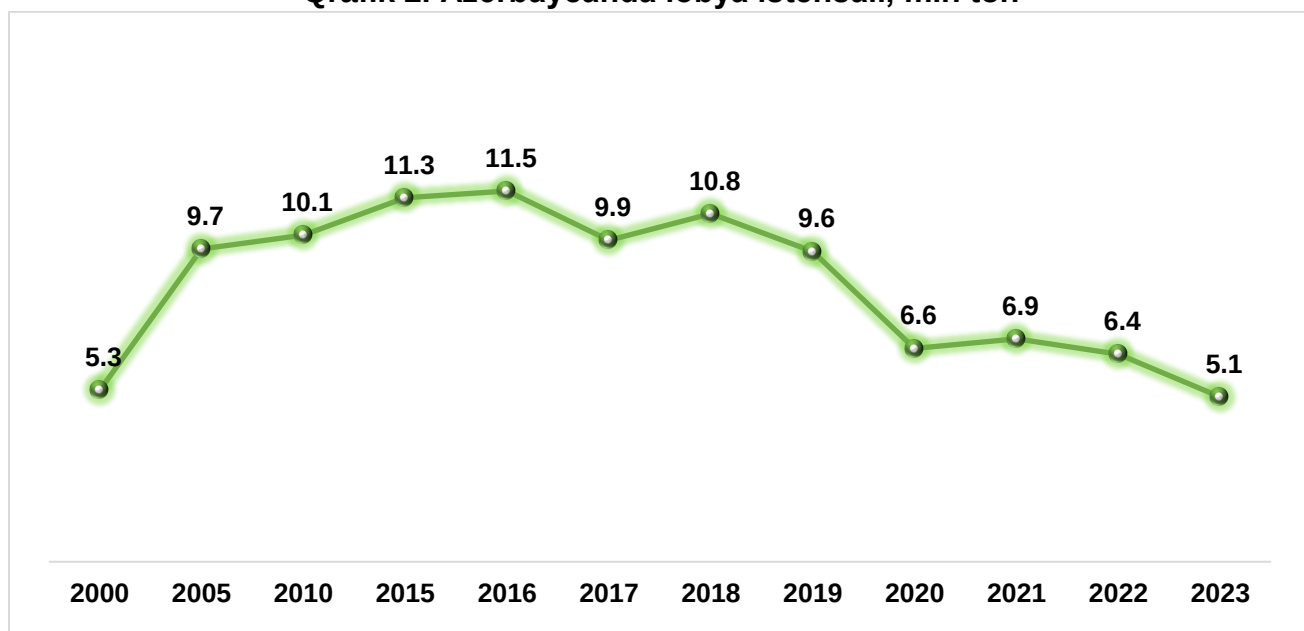
Qrafik 1. Azərbaycanda lobyanın əkin sahəsi, min ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə lobya istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 46.9%, 2022-ci ilə nisbətən isə 20.3% azalaraq 5.1 min ton olub (Qrafik 2).

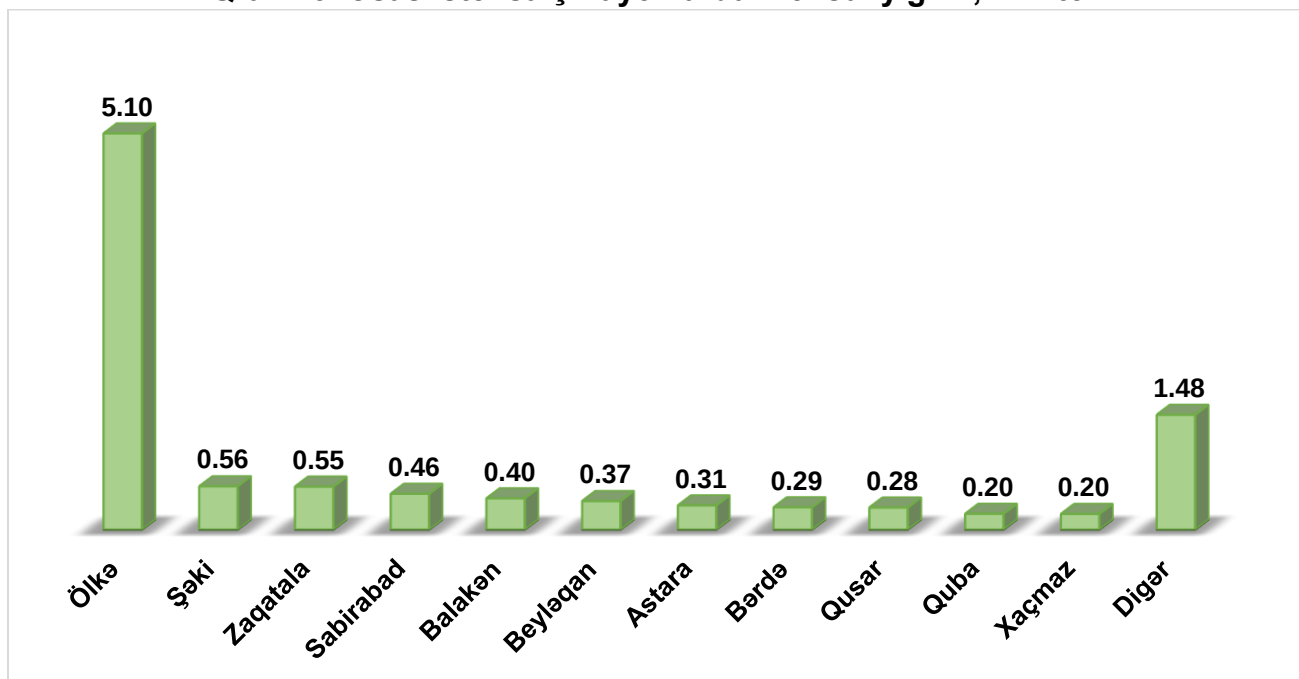
Qrafik 2. Azərbaycanda lobya istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə lobya istehsalının 10.9%-i Şəki, 10.8%-i Zaqatala, 9.0%-i Sabirabad, 7.9%-i Balakən, 7.2%-i Beyləqan, 6.1%-i Astara, 5.6%-i Bərdə, 5.6%-i Qusar, 4.0%-i Quba, 3.9%-i Xaçmaz, 29.0%-i isə digər rayonların payına düşüb (Qrafik 3).

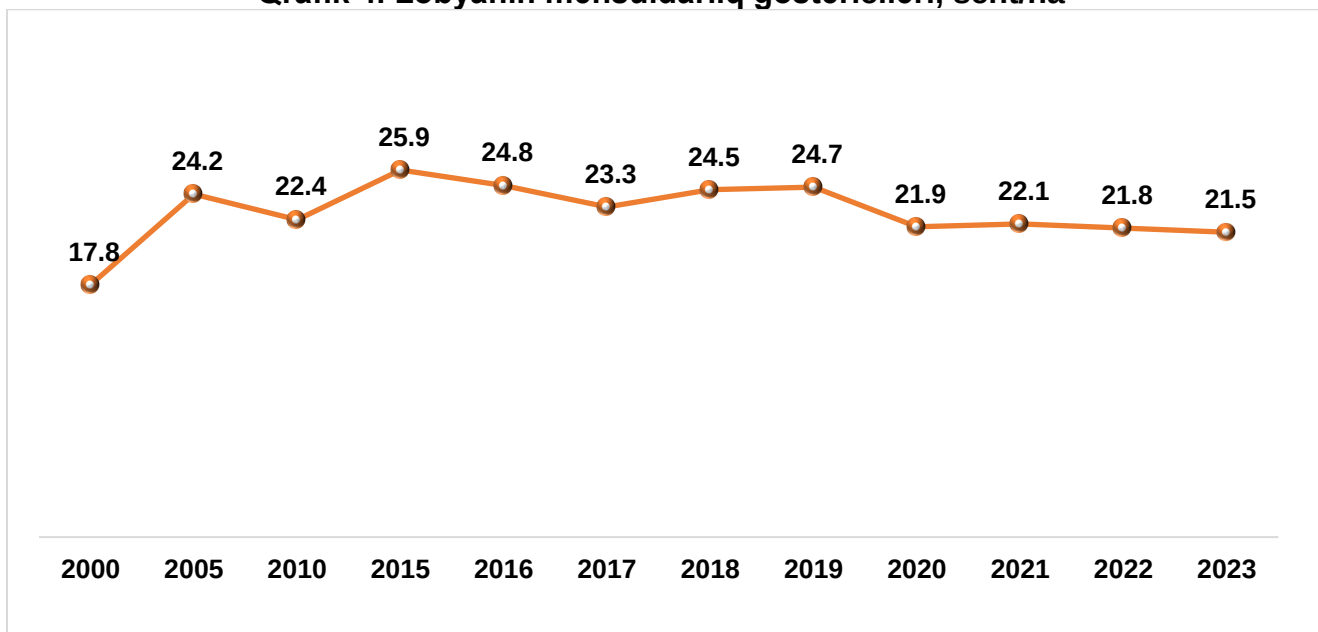
Qrafik 3. Əsas istehsalçı rayonlarda məhsul yığımı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Lobyanın məhsuldarlığı 2023-cü ildə 21.5 sent/ha olub. 2023-cü ildə məhsuldarlıq səviyyəsi 2019-cu ilə nisbətən 13.0%, 2022-ci ilə nisbətən isə 1.4% azalıb (Qrafik 4).

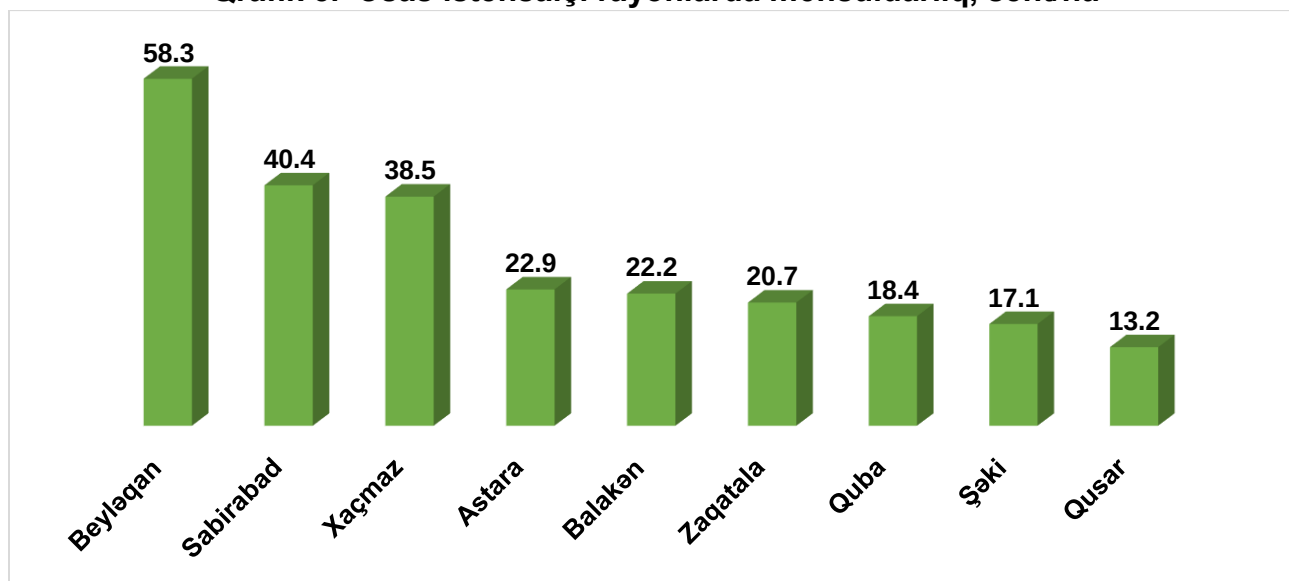
Qrafik 4. Lobyanın məhsuldarlıq göstəriciləri, sent/ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə Beyləqan, Sabirabad, Xaçmaz, Astara, Balakən rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub (Qrafik 5).

Qrafik 5. Əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlıq, sent/ha

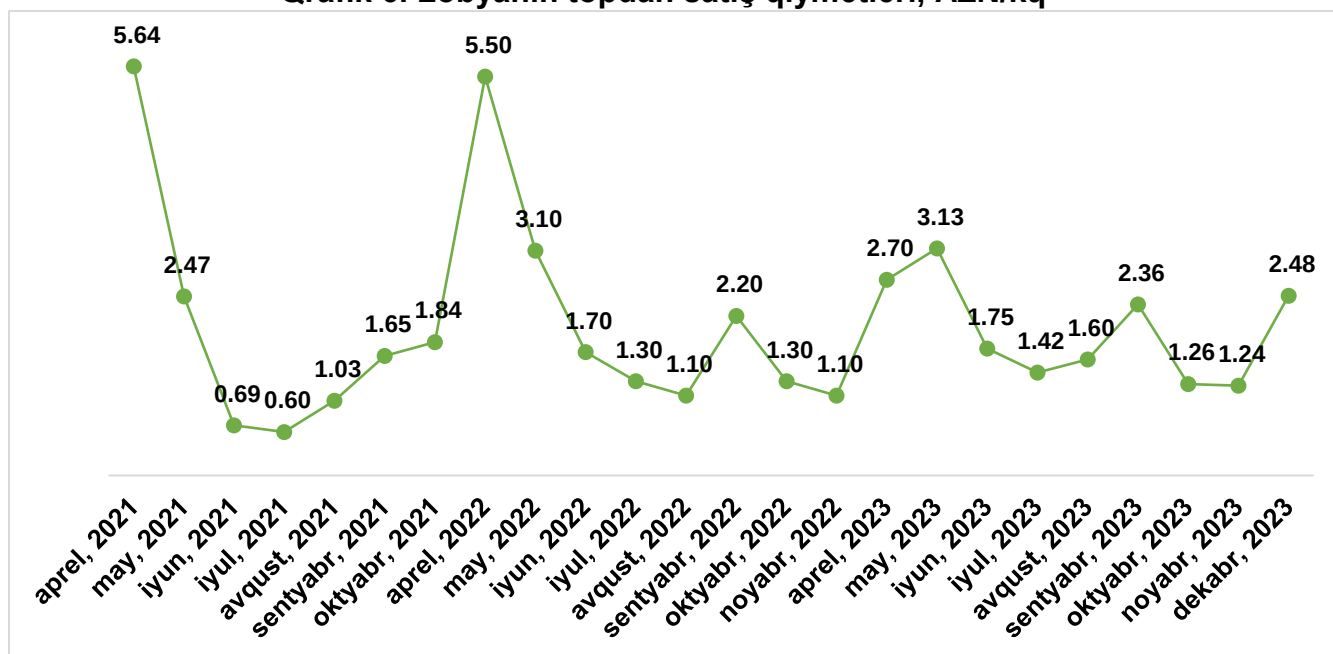

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

2021-2023-ci illərdə mövsümdən asılı olaraq lobyanın 1 kiloqramının topdan satış qiymətləri 0.60-5.64 AZN arasında dəyişib (Qrafik 6).

Qrafik 6. Lobyenin topdan satış qiymətləri, AZN/kg

Mənbə: aqrabazar.az

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

✚ Azərbaycan əsasən qurudulmuş lobya idxal edilir. Ölkəyə 2023-cü ildə 2.7 min ton qurudulmuş lobya idxal edilib ki, bunun da 32.9%-i “Ağ xırdadənəli” lobyanın payına düşüb (Cədvəl 1).

✚ 2023-cü ildə Azərbaycandan qurudulmuş lobya ixracı olmayıb.

Cədvəl 1. Qurudulmuş lobyanın idxal həcmi

	İdxal	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2016	2,196.7	1,915.8
2017	1,849.9	1,838.0
2018	1,731.0	1,717.6
2019	2,118.1	2,002.3
2020	2,647.1	2,854.0
2021	2,720.1	3,248.9
2022	3,000.6	3,757.3
2023	2,694.2	3,587.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ 2023-cü ildə ölkəyə idxal olunmuş qurudulmuş lobyanın 81.3%-i Özbəkistanın, 5.4%-i Braziliyanın, 3.3%-i Qırğızistanın, 10.1%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 2).

Cədvəl 2. Qurudulmuş lobya idxalının ölkələr üzrə bölgüsü

	2020		2021		2022		2023	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
Özbəkistan	1,796.5	1,935.1	2,222.4	2,605.7	2,747.4	3,391.5	2,189.0	2,917.3
Braziliya	471.1	442.0	135.0	144.7	45.0	53.0	144.3	143.3
Qırğızıstan	218.0	285.6	175.1	246.6	95.9	166.0	88.8	139.7
Digər	161.5	191.2	187.6	251.8	112.4	146.8	272.0	387.2
Cəmi idxal	2,647.1	2,854.0	2,720.1	3,248.9	3,000.6	3,757.3	2,694.2	3,587.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Quru lobya idxalı ilə yanaşı ölkəyə az həcmdə təzə lobya da idxal edilir. 2023-cü ildə ölkəyə 152.5 ton təzə lobya idxal olunub.

✚ 2023-cü ildə ölkədən 227.6 ton təzə lobya ixrac edilib ki, bu da 2019-cu ilə nəzərən 1.1% azdır (Cədvəl 3).

✚ 2023-cü ildə ixrac edilən təzə lobyanın ölkə üzrə istehsalda payı 4.5%-i təşkil edib.

Cədvəl 3. Təzə lobyanın ixrac həcmi

	İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2016	121.4	118.7
2017	200.0	201.3
2018	226.0	225.6
2019	230.1	239.1
2020	267.1	302.4
2021	203.2	229.2
2022	225.8	232.3
2023	227.6	260.3

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ 2023-cü ildə ölkədən ixrac olunmuş təzə lobyanın 96.5%-i Rusiyanın, 2.2%-isə Gürcüstanın payına düşüb (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Təzə lobya ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

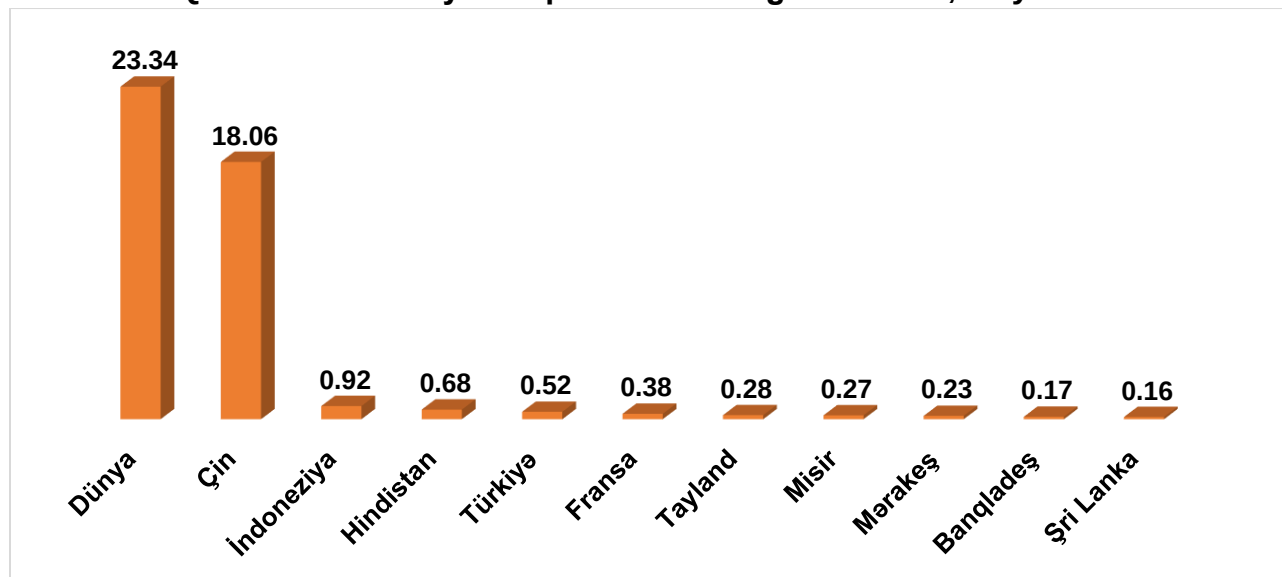
	2020		2021		2022		2023	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
Rusiya	262.0	300.7	198.8	228.0	216.7	229.3	219.8	250.7
Gürcüstan	-	-	-	-	5.0	1.0	5.0	1.0
Digər	5.1	1.7	4.4	1.2	4.1	2.0	2.9	8.6
Cəmi ixrac	267.1	302.4	203.2	229.2	225.8	232.3	227.6	260.3

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac

FAO-nun məlumatına əsasən 2022-ci ildə 23.3 milyon ton təzə lobya istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan təzə lobyanın 90%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 7).

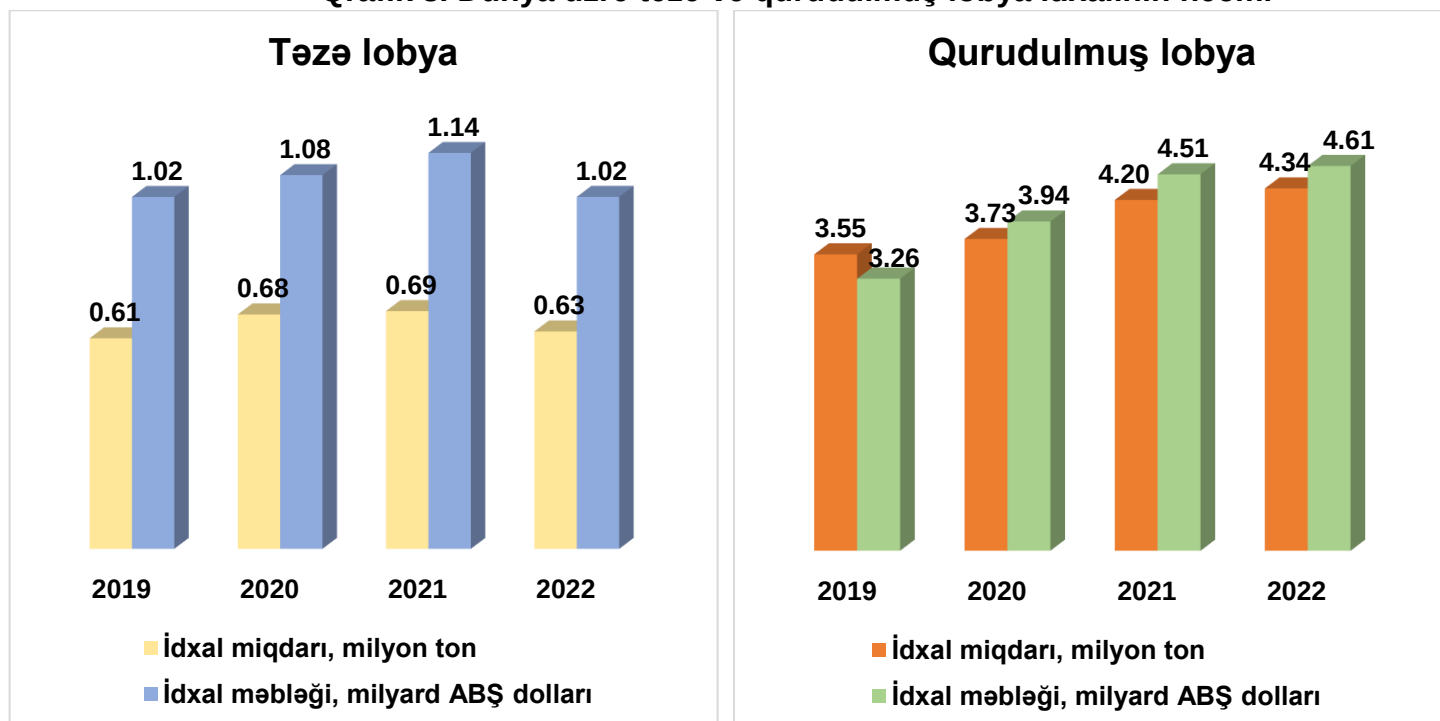
Qrafik 7. Təzə lobyanın qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

Mənbə: Faostat.org

Qlobal bazarda 2022-ci ildə təzə lobya idxalı 627.1 min ton və 1.0 milyard ABŞ dolları, qurudulmuş lobya idxalı isə 4.3 milyon ton və ya 4.6 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 8).

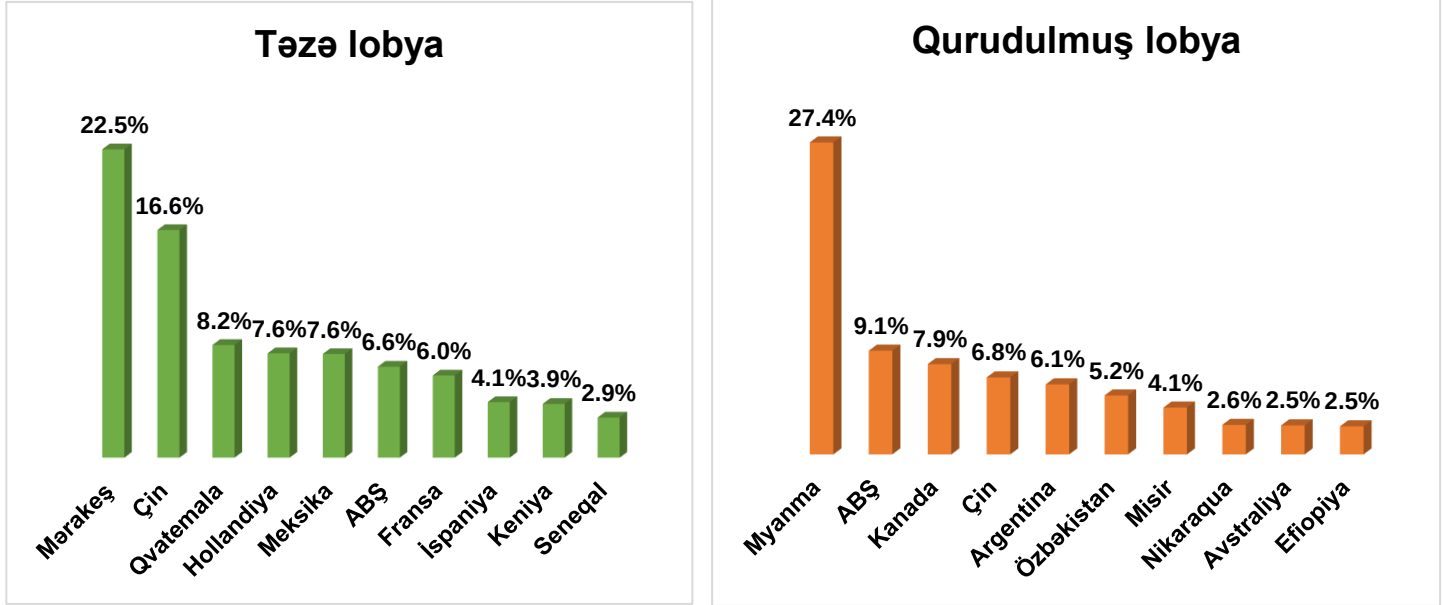
Qrafik 8. Dünya üzrə təzə və qurudulmuş lobya idxalının həcmi

Mənbə: Trademap.org

🚩 Dünya üzrə təzə lobya ixracının 85.0%-dən çoxu Mərakeş, Çin, Qvatemala, Hollandiya, Meksika, ABŞ, Fransa, İspaniya, Keniya və Seneqalın payına düşüb. Qurudulmuş lobya ixracının isə 70.0%-dən çoxu Myanma, ABŞ, Kanada, Çin, Argentina, Özbəkistan, Misir, Nikaraqua, Avstraliya və Efiopiyanın payına düşüb (Qrafik 9).

Qrafik 9. Dünya üzrə təzə və qurudulmuş lobya ixracının ölkələr üzrə strukturu

Mənbə: Trademap.org

🚩 Dünya üzrə qurudulmuş lobya idxalında Hindistan (15.0%), Çin (14.4%), ABŞ (6.0%), Yaponiya (4.3%) və İtaliya (3.7%) ilk beşlikdədir. Təzə lobyanın əsas idxalçıları isə ABŞ (22.3%), İspaniya (13.7%), Fransa (10.7%), Hollandiya (10.5%) və Birləşmiş Krallıqdır (9.7%).

**Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S. Vəzirov, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQİQATLAR
MƏRKƏZİ**